

2K - Hoe kan beleid regionale voedselnetwerken bevorderen?

Thema: Korte ketens en stadslandbouw
Moderator: Liane Lankreijer (Voedsel in het hart van de stad)
Spreeker: Bernadette Janssen (provincie Gelderland)

Verslag

Bernadette Janssen van de provincie Gelderland vertelde het publiek van zo'n 35 mensen over de worsteling van de provincie Gelderland met het Plattelands Ontwikkelingsprogramma (POP). De provincie wil heel graag korte ketens stimuleren om zo inkomenspositie van boeren te versterken. Korte voorzieningsketens hebben een voorbeeldfunctie omdat het voldoet aan de eisen die de maatschappij in toenemende mate stelt aan de productie, verwerking en afzet van voedsel. Landbouw in korte voorzieningsketens wil zeggen dat er tussen producent en consument zo weinig mogelijk schakels zitten. Uiteindelijk is het gelukt om ruimte te vinden in het POP en kunnen gemeenten binnenkort het ontstaan van korte ketens stimuleren. Verder heeft de provincie veel energie gestoken in het bouwen van netwerken waarin gemeenten onderling kunnen leren en ervaringen uitwisselen over het stimuleren van korte ketens.

Henk Wentink van de gemeente Arnhem gaf aan hoe waardevol dat is, want de gemeente Arnhem heeft zelf geen grote agrarische kern. Dat ligt in de gemeente Lingewaard. Dus gemeenten hebben elkaar nodig om tot regionale samenwerking in korte ketens te komen. Interessant is dat er in Lingewaard wel middelmatig grote tuinders zijn die een relatie met de stad aan willen gaan voor hun afzet, maar daarvoor is de vraag dan vaak nog te laag. Hier zit dus een dilemma met de 'schaalsprong': korte ketens kunnen goed werken als er genoeg consumenten zijn, maar een boer produceert al gauw teveel voor een consumentencollectief.

Jan Willem van de Schans van het Landbouw Economisch Instituut wist te vertellen dat Nederland als land ook andere keuzes had kunnen maken. In het POP is Europees wel ruimte voor korte ketenmaatregelen, maar landen moeten zelf 'aankruisen' welke maatregelen ze openstellen in hun land. Nederland heeft er voornamelijk niet voor gekozen de korte-keten-maatregelen open te stellen. Maar...Als veel provincies dit zouden willen – en daar ziet het naar uit – dan kan het Netwerk Platteland als uitvoeringsorgaan van het POP een zogenaamde notificatie aanvragen en kan deze mogelijkheid in Nederland alsnog opengesteld worden. Wel is het voornamelijk zo dat Europees Landbouwgeld altijd bij boeren terecht moet komen en dus niet besteed kan worden aan activiteiten binnen steden.

Brenda Vrieling van het Netwerk Platteland schetste hoe het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid in elkaar zit en dat het POP hier slechts een klein onderdeel van is (praatplaat). Het Netwerk Platteland is samen met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland het uitvoerend orgaan voor het uitkeren van Europees geld aan boeren. Daarnaast stimuleert het Netwerk Platteland vitalisering en innovatie op het platteland.

Na de inleidende informatie is in de workshop gesproken over de vraag hoe een regionale economie versterkt zou kunnen worden. Hier werd bevestigd hoe belangrijk het is dat gemeenten de verschillende initiatieven in de stad tot een gezamenlijke kracht weten te mobiliseren, maar werd ook gesproken over de rol die middelgrote familiebedrijven kunnen betekenen. Bram Ladage – van de patat – heeft in Rotterdam bijvoorbeeld gekozen voor (grotendeels) lokale aardappels en houdt z'n snacks zo puur mogelijk. Dit soort bedrijven kunnen mogelijk een rol spelen in de schaalsprong, maar hierover was de groep het niet eens.

Ook werd ingebracht dat het introduceren van een regionale munteenheid een mogelijkheid is om de regionale economie weer een kans te geven, nu verdwijnt in de regio gecreëerde waarde gauw en circuleert geld te kort in regio's.

Vervolgens is gesproken over de vraag ‘Wat zou jij doen als je de Sicco Mansholt van nu was?’. Hierover ontstond een levendige discussie, belangrijk was de herinnering aan de aanpak waarbij hij onderzoek, voorlichting en onderwijs ook onderdeel maakte van de ontwikkelingen in de landbouw. Dat betekent dat overheden weer meer dan nu een rol zouden kunnen spelen in het onderwijzen van kinderen en volwassenen over gezond voedsel en daar ook het eerlijke verhaal over kwaliteit en verdiensten van boeren houden. Nu lijkt het voedselonderwijs deels ‘gekaapt’ door enkele multinationals?

Tenslotte stelde Liane Lankreijer de vraag: dit alles gehoord hebbend, wat is binnen jouw eigen invloedssfeer mogelijk? Hier was de tendens om in de eigen gemeente en op scholen het gesprek aan te gaan over eerlijke informatievoorziening en ook om in de eigen kring nog meer te vertellen waarom we zelf lokaal voedsel kopen en zo belangrijk vinden.

Meer informatie

- Website GLB Toekomst, <http://toekomstglb.nl/over-het-glb/glb-in-het-kort/>
- Website Netwerk Platteland, <http://www.netwerkplatteland.nl/>
- De subsidie wordt toegekend aan een projectmatig samenwerkingsverband, voor coördinatie, kennisuitwisseling en samenwerking op lokaal niveau. De gemeente kan aanvragen, als penvoerder van het samenwerkingsverband. Meer informatie bij b.janssen@gelderland.nl.
- Daarnaast stimuleert de provincie Gelderland innovaties en ondersteunt de ontwikkeling van nieuwe duurzame concepten die boven het individuele bedrijfsbelang uitstijgen. Daarvoor brengt de provincie mensen met elkaar in contact in inspiratiebijeenkomsten. Voor goede samenwerkingsprojecten komt medio 2016 subsidie beschikbaar. Meer informatie bij y.geelen@gelderland.nl.